

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

2018-yil 14-fevral, chorshanba

№ 7 (1070)

1996-yil dekabrdan chiqsa boshlagan

Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz

www.hurriyat.uz

ВАТАННИНГ БОЛАСИ БҮЛИШ БАХТИ

Шу юртда яшаб, шу юртда меҳнат қилиб, аммо сийлаш, сийланиш ҳукуқидан баҳраманд бўлолмай ўзини камситилган сезиб яшаш изтиробини ҳеч ким бошидан ўтказган кўнгиллар янглиғ ҳис қиломаса керак.

3-бет

ОАВ – ҳалқнинг энг яқин кўмакчиси, демократия кўзгуси

Кеча пойтахтимизнинг ЭОАВМА mediahallida (Зарафшон кино-концерт зали) ўтказилган “Оммавий ахборот воситалари ҳалқнинг энг яқин кўмакчиси ва демократия кўзгуси” номли конференция ҳам айни шу масалаларга бағишлианди.

4-бет

У СЕВИБ, СЕВИЛИБ ЯШАДИ...

Ибройим Юсупов XX аср қорақалпоқ адабиётини ўзининг ўлмас шеърияти билан бойита олди. У узок йиллар Корақалпоғистон ёзувчилар уюшмасига раҳбарлик қилди. Бир неча бор Ўзбекистон Республикаси Олий кенгашининг депутати этиб сайланди. У адабиёт олдидаги катта хизматлари учун “Ўзбекистон қаҳрамони” унвонига сазовор бўлди.

7-бет

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

7 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Кириш туризмини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори матбуотда эълон қилинди.

Президент Шавкат Мирзиёев 9 февраль куни Тошкент шаҳрида амалга оширилаётган бунёдкорлик ва ободонаштириш ишлари билан танишиш, ҳалқ билан мулоқот қилиш мақсадида пойтахтимиз туманларида бўлди.

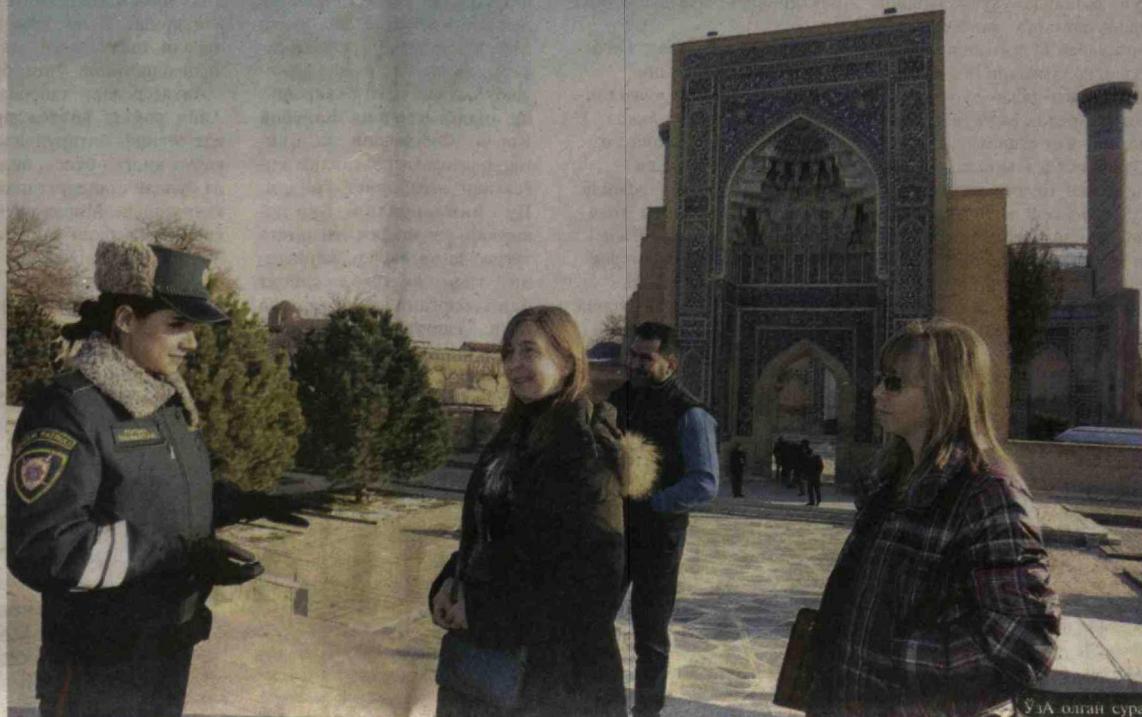
9 февраль куни Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий бодига Мир Алишер Навоий бобомиз таваллудининг 577 йиллигига бағишиланган тадбир бўлиб ўтди.

“Туркистон” санъат саройида Ислом Каримов номидаги Республика ҳайрия жамоат фонди томонидан тайёрланган ва нашр қилинган “Ислом Каримов — мустақил Ўзбекистон асосчиси” китоб-альбомининг тақдимотига бағишиланган “Оташ каби ёниб, ўзгалар йўлини ёрит” мавзусида тантанали маросим бўлиб ўтди.

10 февраль куни Тошкентда Хавфсизлик масалалари бўйича Тошкент — Афғонистон кўшма комиссиясининг биринчи йигилиши бўлиб ўтди.

Мамлакатимизда Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ва Россия ёшлар иттифоқи ўртасида имзоланган ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги Англашув меморандумига мувофиқ 12–18 февраль кунлари Тошкент, Самарқанд, Бухоро шаҳарларида Ўзбекистон – Россия ёшларининг иккичи форуми ўтказилади.

► ТУРИЗМ

ЎзА олган сурʼат

САМАРҚАНДА ХАВФСИЗ ТУРИЗМ ИНСПЕКТОРЛАРИ ИШ БОШЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 23 ноябрдаги қарори билан Самарқанд, Бухоро, Xива ва Шаҳрисабз шаҳарларида хавфсиз туризмни таъминлаш концепцияси тасдиқланган эди.

Мазкур концепцияда Самарқанд, Бухоро, Xoraзим ва Каҳшадарё вилоятлари ИИБ-ларида хавфсиз туризмни таъминлаш бошкармалари ташкил этилиши, уларнинг бошликлари бир вактнинг ўзида ИИБ бошлигининг

үришибосари хисобланishi, шаҳсий таркиб эса танлов асосида, биринчи навбатда, чет тилларни биладиган ходимлар сафидан шакллантирилини назарда тутилган эди.

Самарқанд вилояти ИИБ жамоатчиларни оммавий ахборот воситалари билан алоқалар гурху маълумо-

тига кўра, Самарқандада хам хавфсиз туризмни таъминлаш бошкармаси ташкил этилди. Бошкарма учун алоҳида бино ажратилиб, бугунга кадар 50 га яқин ходим ишга қабул қилинган. Инспекторлар транспорт ва алоқа воситалари билан таъминланмоқда.

Ходимлар сафига Самар-

қанд давлат чет тиллар институтини битираётган, инглиз, француз, япон, корейс ва бошқа хорижий тилларни пухта ўзлаштирган ҳамда тарихимиз, қадимий обидарларимиз ва миллий қадрияларимиз хакида чукур билимга эга бўлган талабалар ҳам сухбат асосида қабул қилинмоқда.

Хавфсиз туризмни таъминлаш хизмати ходимлари тиббиёт кутиси, Самарқанднинг тарихий обида ва маданий обектлари схемаси бўлган кичик харита билан таъминланган. Улар асосан туристлар гавжум бўладиган жойлар, тарихий обидаларда иш олиб боришади.

– Бизнинг фаолиятимиз сайджлик масканларида хавфсиз туризмни ташкил этишдан иборат, – дейди инспектор Фотима Раҳматова. – Бу факат сайджларнинг хавфсизлигини таъминлаш эмас, балки уларга зарур ёрдам кўрсатишни ҳам назарда тутади. Мисол учун, бирор бир сайджнинг тоби ќочса, унга биринчи тиббиёт ёрдам кўрсатиб, шифохона ёки меҳмонхонага етказиш, адашиб қолган сайджларни улар излаётган маъзилга кузатиш кўйини ҳам хизмат вазифамизга киради.

Хавфсиз туризмни таъминлаш хизмати йўлга кўйилгани Самарқандга ташриф буориётган сайджларга ўзкори сифатли хизмат кўрсатишга ёрдам беради.

Ф.ҲАСАНОВ,
ЎзА мухбари

ЗАБТ ЭТИЛГАН МАРРАЛАР

► ФАОЛИЯТ

Бугун ҳәтимизнинг барча жабҳаларида эришилган ўзкори натижалар билан ҳар қанча фахрлансак арзиди. Аҳамиятлиси, Ватан тараққиёти, мамлакатдағи көнг қамрови ислоҳотлар, турмушимизнинг фаровонлиги, ўртнинг ободлиги ҳалқимиз қалбу тафаккурида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Ч үончи, “Ўзбекистон темир йўллари” акциадорлик жамияти ҳам бу борада ўртдoshларимизга қулаи ҳам беминнат хизмат кўрсатиш, шартонлар яратиш максадида ташаббускор бўлмоқда.

Темир ўйлар хизмати ҳакида гап борганд уларни иктисадиётнинг жон томирлари деб ётироф этишади.

Соҳа ходимларининг максади макнанинг натижасидан ўта мухим лойхалар амалиётта жорий қилинмоқда. Ху-сусан, киска вакт мобайнини да худудий ўйналишларни

электрлаштирип, йўловчи ва юк поездларининг хавфсиз, илончли ва тезкор харакатланиши ҳамда эксплуатация сарф-харакатларини камайтириш имкони яратилди.

2016 йилдан жамиятнинг “Ангрен – Поп” йўналиши бўйича ҳам фаолияти ўйларни ислоҳотларни ўтказиб ўтказади.

Илгарилари Фарғона воидисида ҳам электропоезд катнайди деса, бирор ишонмасди. Бу ҳам ҳалқимизнинг узогина яқин килиш борасидаги, одамлар манбаатини кўзлаб амалга оширилаётган ислоҳотлар са-марасидir.

2-бет

Jaзета ўқимаган узоқни кўра олмайди!

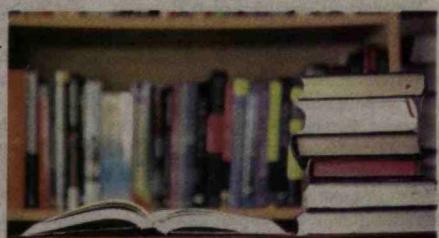
Ўқинг, баҳра олинг ва уни дўстларингизага ҳам ҳада этинг.
“Hurriyat”да чоп этилган материаллар билан www.hurriyat.uz сайтси орқали ҳам ташнишингиз мумкин.

HURRIYAT
ГАЗЕТАСИ СИЗНИНГ
ДОИМИЙ
ҲАМОРОҲИНГИЗ
БҮЛИШИГА
ИШОНАМИЗ!

► ТАШАББУС

“Раҳбар бўлсанг, КИТОБ ЎҚИ!”

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Китоб маҳсулотларини нашр этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғиб қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури тўғрисида” 2017 йил 13 сентябрьдаги ПҚ-3271-сон қарорига асосан Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги китоб маҳсулотларини чоп этиш ва тарқатиш тизимини такомиллаштириш ҳамда ахборот-кутубхона фаолияти соҳасидаги маҳсус ваколатли давлат органи этиб белгиланган.

А гентлик бу борада бир қанча хайрли шиљарни амала ошириб келмоқда. Яқинда тизимда янга бир ибратли ташаббусга кўй урилди. Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги Бош директорининг бўйруғи билан Агентлик марказий аппарати, тизимдаги наширёт-матбаа ижодий ўйлари, Корақалпакстан Республикаси матбуот ва ахборот агентлиги, Тошкент шаҳар ва вилоятлар матбуот ва ахборот агентлиги, Тошкент шаҳарда раҳбарларни бағишиларга бағишиларни ўзгаравчиликни ташаббусни ҳам ушбу ташаббусни фаол кўйлаб-куватлашга чорлайди.

Энг китобхон раҳбарларни ўзгаравчиликни ташаббусни ҳам ушбу ташаббусни фаол кўйлаб-куватлашга чорлайди.

Матбуот хизмати

қараб Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги тозонидан раҳватлантириб борилади. Бунда раҳбар-ҳодимининг ўз оиласидаги китоб ўқишига тареиб қилиши фоалиятини ҳам ҳисобга олинади. Бундан ташқари, Агентлик 1500 дан оширик оммавий ахборот воситаси, 130 дан ортиқ наширёт ва 1800 га яқин босмахонада макнанга ўзгаравчиликни ташаббусни ҳам ушбу ташаббусни фаол кўйлаб-куватлашга чорлайди.

Матбуот хизмати

Ватанинг боласи бўлиш баҳти

► БУ ШУНДАЙ ТҮЙФУКИ...

Бир неча йиллар аввал дўстлашганим — Жалақудукдаги мактаблардан бирининг директори Садбархон Мамитова Андижон вилоят Кенгаши депутатлар гурухининг раҳбари ҳам эди. У билан танишганимда мен Республика "Миллий тикланиш" газетасининг Андижон вилоят мухбири бўлиб ишлардим. Дунёқараш кенг, мулоҳазалари теран Садбархон юртимизда рўй берадиган хайрли ишларнинг ҳар бирига ўз муносабатини билдириб, кўп бор мақолаларим қаҳрамони бўлган. Айниқса, унинг ҳар учрашгандага ўз ғоя ва мавзулари билан фикр билдириши ижодга илҳом беришдай гап эди.

Шу кунда у Жалақудук туман "Махалла" жамоат фонди раҳбари сифатидаги фаолият кўрсатдиги. Вилоят миқёсидаги йиғинлардаги бирда қўришганимизда одатдагидай, сұхбатимиз тез уланди.

— Сизнинг "Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен" деган шеърингиз бор эди Замира она, — деди у.

— Ха, — дедим унинг шеърни яхшидан кувонин. Садбархон ўша шеърнинг дастлабки тўртлигини ўқий бошлади:

*Юраганинг сара гулин сенга тутай,
Гардларинги кипригимда артиб ўтай,
Исмине айтсан руҳим баланд... аршга етай,*

Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

— Хабарингиз бор, мусоғирдай яшатсан жуда кўп юртдошларимиз неча ўй йиллаб кутганлари. Ўзбекистон фуқароси деган табаррук хужжати ўйклиги юрагимдаги энг катта руссан эди. Кўни-кўнишларим, кишилоджопларим каби фуқаролик хак-хукукларига эга эмасдим. Ўзини бир умр мусоғир санаган онамининг гор-гоҳ тайтадиган "Сен ўзбек бўлсану, мамлакатин ўзбекистон бўлмаса..." деган пицирлабгина айтадиган амонли гаплари бўларди. Ўша иборани бошқарачоқ килиб "Сен шу юртнинг боласи бўлсанг, шу юртда яшасангу, Ватанинг бошқа болаларидай хак-хукукларига эга бўлмасан" кабилида ўзгартириб ўйлардим-да, кўп изтироф чекардим.

Менинг шу азиз юртда келтирилганимиз, амониз яшашими истаган, оиласиб бахтимдан кувонтан онам вафот эттанида, чониб боролмадим. Юзига юзимни босиб видолашломдадим. Эй-й... ўшандаги кайум оламга сифмади. Ўйга кириб ёстика юзимни босиб ўшандай ҳўрганг бўйлаганимни, аммо юйимни ҳеч ким эшитмаган. Чонки турмуш ўртогим, кайонан бари онамнинг таъзисига кетган эди. Мен... ёлзиз мен... менинг боролмаганман. Чонки мен ҳеч жойнинг фуқароси эмасдим. Чегарадан ўтгудай хужжатим экан.

— Менинг Кирғизистоннинг Корасув туманидан Ўзбекистоннинг Жалақудук туманиндағи Єркишлока келин бўлиб тушишимиз онам жуда ҳоҳлаганлар. Чонки ўзлари шу кишилодан кўншини республикага келин бўлиб борганларда. Дарёдил отам Мухторжон Олимжонов билан узок йиллар аҳил, инок яшашди. Беш фарзанди тарбиялаб вояга етказиши, — деди хаяжонини яширмай Гулнарахон Эгамбердиева. — Аммо онам сира Ватандан кўнгил узолмаганлар. Ёркишлока деса юракларни хапкириб кетарди. Ватан хақида гапириларидага эса хикоялари тутгаса эди. Биз фарзандар баримиз онамнинг нега бучча хаяжонларини у қадар тушунмасдик ўшанда. "Борсангиз яхин соатлик йўл-ку" деб онамизга "аклиллик" ҳам килиб кўярдик, хатто.

Ўзбекистон мустакиллекка ўришгана шунчалар кувонгандарки, мен буни онамдай хис киммаганман. Гапнинг рости, менинг 1992 йилда Ёркишлока келин бўлиб тушишимда онамнинг ўша хаяжонлари, соғинчлари, Ўзбекистон билан борланниш истаклари

Бир неча йиллар аввал дўстлашганим — Жалақудукдаги мактаблардан бирининг директори Садбархон Мамитова Андижон вилоят Кенгаши депутатлар гурухининг раҳбари ҳам эди. У билан танишганимда мен Республика "Миллий тикланиш" газетасининг Андижон вилоят мухбири бўлиб ишлардим. Дунёқараш кенг, мулоҳазалари теран Садбархон юртимизда рўй берадиган хайрли ишларнинг ҳар бирига ўз муносабатини билдириб, кўп бор мақолаларим қаҳрамони бўлган. Айниқса, унинг ҳар учрашгандага ўз ғоя ва мавзулари билан фикр билдириши ижодга илҳом беришдай гап эди.

Шу кунда у Жалақудук туман "Махалла" жамоат фонди раҳбари сифатидаги фаолият кўрсатдиги. Вилоят миқёсидаги йиғинлардаги бирда қўришганимизда одатдагидай, сұхбатимиз тез уланди.

— Сизнинг "Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен" деган шеърингиз бор эди Замира она, — деди у.

— Ха, — дедим унинг шеърни яхшидан кувонин. Садбархон ўша шеърнинг дастлабки тўртлигини ўқий бошлади:

*Юраганинг сара гулин сенга тутай,
Гардларинги кипригимда артиб ўтай,
Исмине айтсан руҳим баланд... аршга етай,*

Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

— Хабарингиз бор, мусоғирдай яшатсан жуда кўп юртдошларимиз неча ўй йиллаб кутганлари. Ўзбекистон фуқароси деган табаррук хужжати ўйклиги юрагимдаги энг катта руссан эди. Кўни-кўнишларим, кишилоджопларим каби фуқаролик хак-хукукларига эга эмасдим. Ўзини бир умр мусоғир санаган онамининг гор-гоҳ тайтадиган "Сен ўзбек бўлсану, мамлакатин ўзбекистон бўлмаса..." деган пицирлабгина айтадиган амонли гаплари бўларди. Ўша иборани бошқарачоқ килиб "Сен шу юртнинг боласи бўлсанг, шу юртда яшасангу, Ватанинг бошқа болаларидай хак-хукукларига эга бўлмасан" кабилида ўзгартириб ўйлардим-да, кўп изтироф чекардим.

Менинг шу азиз юртда келтирилганимиз, амониз яшашими истаган, оиласиб бахтимдан кувонтан онам вафот эттанида, чониб боролмадим. Юзига юзимни босиб видолашломдадим. Эй-й... ўшандаги кайум оламга сифмади. Ўйга кириб ёстика юзимни босиб ўшандай ҳўрганг бўйлаганимни, аммо юйимни ҳеч ким эшитмаган. Чонки турмуш ўртогим, кайонан бари онамнинг таъзисига кетган эди. Мен... ёлзиз мен... менинг боролмаганман. Чонки мен ҳеч жойнинг фуқароси эмасдим. Чегарадан ўтгудай хужжатим экан.

— Менинг Кирғизистоннинг Корасув туманидан Ўзбекистоннинг Жалақудук туманиндағи Єркишлока келин бўлиб тушишимиз онам жуда ҳоҳлаганлар. Чонки ўзлари шу кишилодан кўншини республикага келин бўлиб борганларда. Дарёдил отам Мухторжон Олимжонов билан узок йиллар аҳил, инок яшашди. Беш фарзанди тарбиялаб вояга етказиши, — деди хаяжонини яширмай Гулнарахон Эгамбердиева. — Аммо онам сира Ватандан кўнгил узолмаганлар. Ёркишлока деса юракларни хапкириб кетарди. Ватан хақида гапириларидага эса хикоялари тутгаса эди. Биз фарзандар баримиз онамнинг нега бучча хаяжонларини у қадар тушунмасдик ўшанда. "Борсангиз яхин соатлик йўл-ку" деб онамизга "аклиллик" ҳам килиб кўярдик, хатто.

Ўзбекистон мустакиллекка ўришгана шунчалар кувонгандарки, мен буни онамдай хис киммаганман. Гапнинг рости, менинг 1992 йилда Ёркишлока келин бўлиб тушишимда онамнинг ўша хаяжонлари, соғинчлари, Ўзбекистон билан борланниш истаклари

Бир неча йиллар аввал дўстлашганим — Жалақудукдаги мактаблардан бирининг директори Садбархон Мамитова Андижон вилоят Кенгаши депутатлар гурухининг раҳбари ҳам эди. У билан танишганимда мен Республика "Миллий тикланиш" газетасининг Андижон вилоят мухбири бўлиб ишлардим. Дунёқараш кенг, мулоҳазалари теран Садбархон юртимизда рўй берадиган хайрли ишларнинг ҳар бирига ўз муносабатини билдириб, кўп бор мақолаларим қаҳрамони бўлган. Айниқса, унинг ҳар учрашгандага ўз ғоя ва мавзулари билан фикр билдириши ижодга илҳом беришдай гап эди.

Шу кунда у Жалақудук туман "Махалла" жамоат фонди раҳбари сифатидаги фаолият кўрсатдиги. Вилоят миқёсидаги йиғинлардаги бирда қўришганимизда одатдагидай, сұхбатимиз тез уланди.

— Сизнинг "Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен" деган шеърингиз бор эди Замира она, — деди у.

— Ха, — дедим унинг шеърни яхшидан кувонин. Садбархон ўша шеърнинг дастлабки тўртлигини ўқий бошлади:

*Юраганинг сара гулин сенга тутай,
Гардларинги кипригимда артиб ўтай,
Исмине айтсан руҳим баланд... аршга етай,*

Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

— Хабарингиз бор, мусоғирдай яшатсан жуда кўп юртдошларимиз неча ўй йиллаб кутганлари. Ўзбекистон фуқароси деган табаррук хужжати ўйклиги юрагимдаги энг катта руссан эди. Кўни-кўнишларим, кишилоджопларим каби фуқаролик хак-хукукларига эга эмасдим. Ўзини бир умр мусоғир санаган онамининг гор-гоҳ тайтадиган "Сен ўзбек бўлсану, мамлакатин ўзбекистон бўлмаса..." деган пицирлабгина айтадиган амонли гаплари бўларди. Ўша иборани бошқарачоқ килиб "Сен шу юртнинг боласи бўлсанг, шу юртда яшасангу, Ватанинг бошқа болаларидай хак-хукукларига эга бўлмасан" кабилида ўзгартириб ўйлардим-да, кўп изтироф чекардим.

Менинг шу азиз юртда келтирилганимиз, амониз яшашими истаган, оиласиб бахтимдан кувонтан онам вафот эттанида, чониб боролмадим. Юзига юзимни босиб видолашломдадим. Эй-й... ўшандаги кайум оламга сифмади. Ўйга кириб ёстика юзимни босиб ўшандай ҳўрганг бўйлаганимни, аммо юйимни ҳеч ким эшитмаган. Чонки турмуш ўртогим, кайонан бари онамнинг таъзисига кетган эди. Мен... ёлзиз мен... менинг боролмаганман. Чонки мен ҳеч жойнинг фуқароси эмасдим. Чегарадан ўтгудай хужжатим экан.

— Менинг Кирғизистоннинг Корасув туманидан Ўзбекистоннинг Жалақудук туманиндағи Єркишлока келин бўлиб тушишимиз онам жуда ҳоҳлаганлар. Чонки ўзлари шу кишилодан кўншини республикага келин бўлиб борганларда. Дарёдил отам Мухторжон Олимжонов билан узок йиллар аҳил, инок яшашди. Беш фарзанди тарбиялаб вояга етказиши, — деди хаяжонини яширмай Гулнарахон Эгамбердиева. — Аммо онам сира Ватандан кўнгил узолмаганлар. Ёркишлока деса юракларни хапкириб кетарди. Ватан хақида гапириларидага эса хикоялари тутгаса эди. Биз фарзандар баримиз онамнинг нега бучча хаяжонларини у қадар тушунмасдик ўшанда. "Борсангиз яхин соатлик йўл-ку" деб онамизга "аклиллик" ҳам килиб кўярдик, хатто.

Ўзбекистон мустакиллекка ўришгана шунчалар кувонгандарки, мен буни онамдай хис киммаганман. Гапнинг рости, менинг 1992 йилда Ёркишлока келин бўлиб тушишимда онамнинг ўша хаяжонлари, соғинчлари, Ўзбекистон билан борланниш истаклари

Бир неча йиллар аввал дўстлашганим — Жалақудукдаги мактаблардан бирининг директори Садбархон Мамитова Андижон вилоят Кенгаши депутатлар гурухининг раҳбари ҳам эди. У билан танишганимда мен Республика "Миллий тикланиш" газетасининг Андижон вилоят мухбири бўлиб ишлардим. Дунёқараш кенг, мулоҳазалари теран Садбархон юртимизда рўй берадиган хайрли ишларнинг ҳар бирига ўз муносабатини билдириб, кўп бор мақолаларим қаҳрамони бўлган. Айниқса, унинг ҳар учрашгандага ўз ғоя ва мавзулари билан фикр билдириши ижодга илҳом беришдай гап эди.

Шу кунда у Жалақудук туман "Махалла" жамоат фонди раҳбари сифатидаги фаолият кўрсатдиги. Вилоят миқёсидаги йиғинлардаги бирда қўришганимизда одатдагидай, сұхбатимиз тез уланди.

— Сизнинг "Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен" деган шеърингиз бор эди Замира она, — деди у.

— Ха, — дедим унинг шеърни яхшидан кувонин. Садбархон ўша шеърнинг дастлабки тўртлигини ўқий бошлади:

*Юраганинг сара гулин сенга тутай,
Гардларинги кипригимда артиб ўтай,
Исмине айтсан руҳим баланд... аршга етай,*

Жоним Ватан, онамсан сен, болангман мен.

— Хабарингиз бор, мусоғирдай яшатсан жуда кўп юртдошларимиз неча ўй йиллаб кутганлари. Ўзбекистон фуқароси деган табаррук хужжати ўйклиги юрагимдаги энг катта руссан эди. Кўни-кўнишларим, кишилоджопларим каби фуқаролик хак-хукукларига эга эмасдим. Ўзини бир умр мусоғир санаган онамининг гор-гоҳ тайтадиган "Сен ўзбек бўлсану, мамлакатин ўзбекистон бўлмаса..." деган пицирлабгина айтадиган амонли гаплари бўларди. Ўша иборани бошқарачоқ килиб "Сен шу юртнинг боласи бўлсанг, шу юртда яшасангу, Ватанинг бошқа болаларидай хак-хукукларига эга бўлмасан" кабилида ўзгартириб ўйлардим-да, кўп изтироф чекардим.

Менинг шу азиз юртда келтирилганимиз, амониз яшашими истаган, оиласиб бахтимдан кувонтан онам вафот эттанида, чониб боролмадим. Юзига юзимни босиб видолашломдадим. Эй-й... ўшандаги кайум оламга сифмади. Ўйга кириб ёстика юзимни босиб ўшандай ҳўрганг бўйлаганимни, аммо юйимни ҳеч ким эшитмаган. Чонки турмуш ўртогим, кайонан бари онамнинг таъзисига кетган эди. Мен... ёлзиз мен... менин

► ШАРХ

Бу ёргу дунёни одамларсиз тасавур килиб бўла-дими? Йўк, албатта. Олам, унинг жамики маддий ва маънавий неъматлари инсон ҳаётини яшаш тарзини ақл-идрокига хизмат қилиши керак. Бу – инкор этиб бўлмайдиган ҳақиқат. Аммо... бугунги талотўпли, англеш, тушунишининг ўзи осон бўлмай қолган дунёда шундай воқеалар ҳам содир бўлмоқдаки, улар мохиятан бу мангу ҳақиқатга соя ташлаётгани кўнгилда хавотири ўйғотади.

Гапнинг индалоси Швейцариянинг калин қорга буркалган Даво шахрида ҳар йили ўтказиладиган анъянавий халкаро иктисадий формунинг бўйлиги йишили ўзи иншии якунлади. Бу анъянага 1971 йили Женева университети профессори Клаус Шваб осон солган бўлиб, ўша пайтдан бўён дунё давлатлари раҳбарлари, нуфузли сиёсатдон ва иктисадчилар, халкаро банк ва молиз ташкилотларининг вакиллари киши айни забтига олган пайтда бу ерга тўпланин, жаҳон иктисадиётидаги кечётган мураккаб жараёнлар, молиявий танглик, фавкулодда юзага келган ёки эхтимол тутилган муаммолар, уларнинг ечими хусусида бахс юритадилар, ҳар бир киши ўз карашларини эмзи-эркин баёв килади. Гарчи, Давосда хамма учини таалукли бирор расмий хужжат кабул килинмасда, турфа фикр-мулоҳазалар, таклиф ёки эътироzlар кўп нарсага оидинлик киритади. Шу маънода бу формунинг, шубҳасиз, ўзига яраша ахамияти бор.

Давос формумларида ҳар йил мухим бир мавзу ёки янги бир фикр устуворлик килади. Бундан учтўрт йил аввалин йишинида "Капитал" (моддий бойлик) инсонга хизмат килишдан узоқлашмокда, яъни "инсонлик киёфасини" йўқотмокда, ваҳшийлашиб бормокда", деган тезис юзага қалқиб чиқди. Журъат ва катъиётлик билан айтилган бу гапга ҳеч ким, у ерга тўплангандарнинг барчаси тушунган, дунёда нималар бўлаётганини кўриб-билиб турган одамлар бўлганин учун ҳам эътироz билдирамди.

Бу гал Хиндистон Боз вазири Нарендра Моди формуни очар экан, протекционизм дунёвий таракките тобора катта хавф со-лаётгани тўғрисида очик гапириди.

Унинг фикрича, протекционизм тарифларнинг ўсишига, дунё мамлакатлари ўргасида кўп томонлама манфаатли савдо шартномалари, хамкорлик келишувлари ту-

зилини жараёни тўхтаб колаётганига ҳамда трансчегарев инвестициялар жамъининг пасайб бораётганига сабаб бўлмокда. Бу ноҳуҳи холат икlimning ўзарииши, халкаро терроризм каби хавфлидир, унга безъиткор карат бўлмайди, деди у.

Франция Президенти М.Макрон форум минбаридан тури "Биз бутун мамлакатимиз фуқароларга хато қилиш, янгилиши хукукни беришимиз керак, бузиз таракките эришини кийин" деган, бир караалда кутилмаган максад-муддаона айтиди. Бу гал Европа учун янгилик бўлиши мум-

кин, аммо Ўзбекистон учун эмас: давлатимиз раҳбари Шавкат Миризеб янгилик излаётган, янги таклиф ва ташабbusлар билан олдинга чиқаётган одамлар, айниқса, ён олимлар, харакатдан тадбиркорларнинг шаштини кайтармаслик, адашганларни четта сурмаслик, улардан ўз ўтираслик, аксина, бундай фойдиларга ҳар жихатдан кўмак бериш, кўллаб-куватлаш, янада фаолликка дэвват этиши зарурлигини, мана, бир иллардан ошдики, тақор-такрор келмокда.

Ҳар кандай истеъоддли одам бир кунда ёки бир ҳаракат билан билимдом ёки ишбильармон бўлиб килмайди. Дехкан иккича ковун пишиғидан кейингина ер билан тиллашадиган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

АКШ Президенти Давосдаги нутқида давлатлараро савдо алоқалари тартиб-кандарини жиддий кайта кўриб чиқиш заруриги хусусида гапириди.

Россия делегацияси сафида бу йил ҳам молия-банк тизими мутахассислари кўпчиликни ташкил этди. "Сбербанк" бошқаруви раҳбари Герман Греф банкномидан расмий нонушта уюштирадар экан, 1860 йил Германияда юз берган биринчи саноат инқилобини эслатувчи юяни, яъни "сунъий интеллект" имкониятларидан янада кенг ва унумли фойдаланиши, шу аснода соф даромадни ошириш масаласини кўтари. Мехмонлар муддаони аниқ тасавур килишлари учун "Темир хотин" фильмидаги Аломатхонга ўхшаш София исми гўзал, нигоҳлари тийрак, зехни баланд темир роботни нонуштахонга ўзи билан бирга олиб келди.

София хоним дунё давлатларидан келган мўтъабар мехмонлар, ишбильчилар даврасида ўзини йўқотиб кўймади, аксина, улар билан дадил, темирга хос катвият билан мулокот килди. Ноңушта ташабbusкорининг сунъий интелектлардан фойдаланишини ижобий ва салбий томонлари тўғрисидаги саволига ўйлаб ҳам ғарбий технология – асбоб-ускуна, ундан турлича максадларда фойдаланиши мумкин. Роботлаштириш одамлар ҳаётини яхшилаши доир янги имкониятларни очади. Аммо бунинг учун инсоният ўзи имко-

СУНЪИЙ СОФИЯНИНГ ХАВОТИРИ

ниятлардан тўғри фойдаланиши зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий роботнинг бу жавоби кишини сергаклантиради. "Сбербанк" раҳбари эса иккича хисса хурсанд бўлади: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

АКШ Президенти Давосдаги нутқида давлатлараро савдо алоқалари тартиб-кандарини жиддий кайта кўриб чиқиш заруриги хусусида гапириди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур. Терминатор ҳақидаги фильmlар озороз бўлганида, бу нарса жамоатчиликнинг биз тўримиздаги фикрини яхшилашига ўйдан берган бўлади. Олим ҳам шундай. Бунинг учун узок йиллар давомида тинимиз меҳнат килади, изланади, ниманидир топиб, ниманидир ўтказади, ўзини, илмини, имон-эътиқодини синовдан ўтказади. Гоҳ ютуқка эрипса, тоҳ ачич ютиқиз, янгилиши азобларни бошдан ўтказади. Бу жараён ҳамиши ҳам бир текис кечмайди.

Сунъий интеллект: София хоним "сунъий интеллект"дан фойдаланишини зарур

